

[Avaleht](#) > 2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal

2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal

Kuidas ma pean kuriteost teatama?

Kuriteo ohver võib teatada süüteost (esitada kaebuse)

- Luksemburgi politseile;
- prokurörile, kelle tööpiirkonda asjaomane piirkond kuulub.

Kuigi süüteost võib teatada igaüks, peab ohver, kes kavatseb astuda menetlusse tsiviilhagejana, esitama kaebuse kas isiklikult või oma advokaadi kaudu.

Samuti võib ohver algatada kuriteo toimepanija suhtes politseikohtus või ringkonnakohtu kriminaalkolleegiumis erasüüdistusmenetluse.

Kaebus tuleb esitada ühes Luksemburgi ametlikus keeles: letseburgi, prantsuse või saksa keeles. Ohvril, kes ei räägi ühtegi neist kolmest keelest, on õigus kasutada tasuta tõlgi abi. Kaebus tuleb esitada eelistatavalt kirjalikult vabas vormis ning see peab sisaldama järgmist teavet:

- kaebuse esitaja perekonnanimi, eesnimi, sünnikoht ja -aeg, amet ning elukoht;
- kahju põhjustanud sündmus;
- kantud kahju laad.

Aeg, mille jooksul ohver peab kaebuse esitama, sõltub eelkõige asjaomast liiki süüteo aegumise tähtajast, mis varieerub ühest aastast kümne aastani.

Kuidas ma oma juhtumi kohta teavet saan?

Ohvril on õigus sellele, et

- teda teavitatakse automaatselt tema juhtumi lõpetamisest ja selle põhjustest;
- teda teavitatakse taotluse korral sellest, et tema juhtumis on alustatud menetlust;
- teda teavitatakse taotluse korral kriminaalmenetluse seisust;
- prokuratuur teavitab teda automaatselt sellest, mis kuupäeval toimub kohtuistung, kus asjaomast juhtumit arutatakse;
- talle antakse taotluse korral teavet süüdistusajajas tehtud lõpliku otsuse kohta.

Kui kaebus esitatakse prokurörile, teavitab prokurör 18 kuu jooksul pärast kaebuse või süüdistuse saamist ohvrit kõikidest võetud meetmetest, sealhulgas vajaduse korral juhtumi lõpetamisest ja selle põhjustest.

Kas mul on õigus õigusabile (uurimise või kohtumenetluse ajal)? Millistel tingimustel?

Et tagada juurdepääs õigusemõistmisele olukorras, kus ohvril ei ole piisavalt rahalisi vahendeid (eeskätt garanteeritud miinimumsissetulekut silmas pidades), on ohvril õigus saada oma huvide kaitsmiseks täies ulatuses tasuta õigusabi. Seda abi annab ohvri taotlusel advokatuuri nõukogu, kui ohver on

- Luksemburgi kodanik;
- Luksemburgi elamisluba omav välisriigi kodanik;
- Euroopa Liidu (EL) liikmesriigi kodanik;

- kolmanda riigi kodanik, kes on rahvusvahelise lepingu alusel võrdsustatud tasuta õigusabi andmisel Luksemburgi kodanikuga.

Rahaliste vahendite kindlaksmääramisel võetakse arvesse brutosissetulekut ja varalist olukorda, samuti samasse leibkonda kuuluvate isikute sissetulekut. Rahaliste vahendite piiratuse arvesse võtmise kõrval võidakse ohvrile anda tasuta õigusabi ka juhul, kui see on õigustatud muudel mõjuvatel põhjustel, mis on seotud ohvri sotsiaalse, perekondliku või materiaalse olukorraga.

Tasuta õigusabi taotlemisel tuleb kasutada sotsiaalabi keskteenistuse veebisaidil (<http://www.guichet.public.lu/citoyens/fr/organismes/service-central-assistance-sociale/index.html>) kättesaadavat küsimustikku, mille ohver peab allkirjastama ja saatma asjaomases ringkonnas (Diekirch või Luxembourg) pädeva advokatuuri esimehele.

Täidetav küsimustik sisaldab eelkõige järgmist teavet:

- ohvri andmed (perekonnanimi, eesnimi, sünnikoht ja -aeg, amet, elukoht, perekonnaseis, kodakondsus);
- mis laadi kohtuvaidluse jaoks tasuta õigusabi taotletakse;
- ohvri perekondlik olukord;
- ohvri [varaline olukord](#).

Ohver võib nimetada ka advokaadi(d), keda ta soovib endale õigusabi andma, või asjakohasel juhul ära märkida endale juba määratud advokaadi nime.

Ohver peab lisama taotlusele järgmised dokumendid:

- isikut tõendava dokumendi koopia;
- [tõend, mis kinnitab registreerimist ühises sotsiaalkindlustuskeskuses](#) (*Centre Commun de la Sécurité Sociale* - CCSS), ja tõend leibkonna liikmete kohta;
- enda ja iga leibkonna liikme viimase kolme kuu palgalehed (või ühise sotsiaalkindlustuskeskuse väljastatud sissetulekutõend), garanteeritud miinimumsissetuleku tõendid, töötushüvitise- või pensionitõendid või muud tõendid, millest on näha kogusumma (kontoväljavõtetest ei piisa);
- kui leibkond ei saa riiklikust solidaarsusfondist (*Fonds national de solidarité*) ühtegi toetust, siis iga leibkonna liikme kohta nimetatud fondist seda kinnitav tõend;
- kui leibkond saab või maksab elatist, dokument saadud või makstud summa kohta (nt viimase kolme kuu kontoväljavõte);
- iga leibkonna liikme puhul Luksemburgi maksuameti (*Administration des contributions directes*) väljastatud tõend kinnisvara omamise või mitteomamise kohta;
- vajaduse korral dokumendid, mis tõendavad kinnisvara omamist välismaal;
- dokumentaalsed tõendid vallasvara kohta (sularaha, säästud, aktsiad, võlakirjad jne);
- kui leibkond on üürnik, üürilepingu koopia ja viimase kolme kuu üürikviitungid;
- kui leibkond maksab tagasi hüpoteeklaenu, tõend igakuise makse kohta;
- dokumentaalsed tõendid kinnisvara- ja vallasvaratulu kohta;
- asjaomase juhtumiga seotud dokumendid.

Kas mul on õigus nõuda kulude hüvitamist (uurimises või kohtumenetluses osalemise eest)? Millistel tingimustel?

Pärast vahendite piisavuse kontrollimist annab advokatuuri nõukogu esimees või esimehe volitatud liige teada tasuta õigusabi andmisest või selle andmisest keeldumisest, kasutades õigusabi andmise korral teavitamiseks tavaposti ja õigusabi andmisest keeldumise korral tähtkirja. Esimees määrab advokaadi, kelle ohver on vabalt valinud, või kui ohver ei ole valikut teinud või kui esimees peab tehtud valikut ebasobivaks, määrab ta ohvrile ise advokaadi.

Notarid ja kohtutäiturid määrab tasuta õigusabi raamistikus *ex officio* juhtumit menetlev kohus.

Kui tasuta õigusabi antakse menetluse käigus, hüvitatakse ohvri kantud kulud.

Kulud, mida ei hüvitata

Kui ohver saab tasuta õigusabi ja talle antakse korraldus kanda kulud, kannab need kulud riik.

Kriminaalasjades ei kaeta tasuta õigusabiga süüdimõistetu kulusid ja trahve.

Kas ma võin edasi kaevata, kui juhtumi uurimine lõpetatakse enne kohtusse jõudmist?

Kui juhtum lõpetatakse enne kohtusse jõudmist, nimetatakse lõpetamisteates tingimused, mille alusel ohver võib algatada erasüüdistusmenetluse või esitada nõude tsiviilhagejana.

Kui asjaomase kuriteo eest on võimalik määrata kriminaalkaristus või vanglakaristus, sisaldab kõnealune teade teavet selle kohta, et ohver võib pöörduda peaprokuröri poole, kellel on õigus anda prokurörile korraldus esitada süüdistus.

Kui kohtunõukogu (*Chambre du conseil*) otsustab mitte suunata kriminaalasja kohtusse, kes teeks otsuse väidetava kuriteo toimepanija süü kohta, võib ohver esitada apellatsioonkaebuse apellatsioonikohtu nõukogule. Seepärast võib ohver esitada sellele nõukogule taotlusi ja märkusi.

Kui kohtunõukogu otsustab juhtumit mitte menetleda faktilistel, mitte õiguslikel põhjustel, võib ohver siiski esitada tsiviilkohtule kahju hüvitamise taotluse.

Kas ma võin osaleda kohtumenetluses?

Nii nagu eeluurimise ajal, võib ohver osaleda menetluses eristaatust omamata või tsiviilhagejana.

Ohver võib osaleda nii avalikel kui ka kinnistel istungitel, kuid üksnes juhul, kui ta on kutsutud tunnistajaks. Samuti võidakse ohver kutsuda tunnistajana istungile, kus esitatakse suulised avaldused. Selleks saab ta prokurörielt kirjaliku kohtukutse ning ta peab vastama nii kohtu kui ka vastaspoole advokaadi küsimustele. Kohtuistungi ajal istub ohver kohtusaali tagaosas, et vältida tema otsest kokkupuutumist süüdistatavaga.

Tsiviilhageja saab kirjaliku kutse istungile, kus esitatakse suulised avaldused. Samuti on tal õigus osaleda avalikel ja kinnistel istungitel ning ta peab olema kohal, et esitada oma hagiavaldus. Põhimõtteliselt sekkub ta pärast tunnistajate ärakuulamist. Peale selle võib ta esitada väiteid kõigis oma tsiviilhuvidega seotud küsimustes ja anda ütlusi faktide kohta.

Milline on minu ametlik roll õigussüsteemis? Kas ma olen või ma saan valida, et ma olen: ohver, tunnistaja, tsiviilhageja või erasüüdistaja?

Teie ametlik roll kohtusüsteemis on eristaatust mitteomava ohvri oma. Ohvril on õigus astuda menetlusse tsiviilhagejana.

Millised on minu õigused ja kohustused seoses minu rolliga?

Ohvril on eelkõige õigus

- talle arusaadava keele kasutamisele või politseiametile kaebuse esitamise korral tõlgi kasutamisele;
- saada kaebuse ja enda esitatud kaebust toetavate dokumentide tasuta koopiad;
- saada talle arusaadavas keeles tõend, kuhu on märgitud toimiku number ning kaebuse esitamise kuupäev ja koht, saada kinnitus selle kohta, et prokuratuur on tema esitatud kaebuse kätte saanud;
- saada abi advokaadilt või lasta advokaadil end esindada;
- saada automaatselt teavitatud enda juhtumi lõpetamisest ja selle põhjustest;
- et teda teavitatakse taotluse korral sellest, et tema juhtumit uuritakse kohtulikult;
- saada taotluse korral teavitatud kriminaalmenetluse seisust;
- saada prokuratuurilt automaatselt teade selle kohta, mis kuupäeval toimub kohtuistung, kus tema juhtumit käsitletakse;
- saada taotluse korral teavet süüdistusasjas tehtud lõpliku otsuse kohta;
- paluda ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustaval kohtunikul määrata esialgne hüvitis, tingimusel et

vastaspoole vastutust ei ole võimalik tõsiselt kahtluse alla seada.

Tsiviilhagejal on lisaks õigus

- nõuda süüdistatavalt hüvitist;
- osaleda eeluurimiskohtuniku korraldatavas uurimises;
- taotleda eeluurimiskohtunikult täiendavate uurimistoimingute tegemist;
- esitada kohtu kolleegiumile apellatsioonkaebus uurimistoimingu peale, mis kahjustab tema tsiviilhuve;
- lasta end küsitleda vaid siis, kui ta seda soovib;
- kohtuda vajaduse korral süüdistatavaga silmast silma;
- tutvuda eeluurimiskohtuniku kabinetis toimikuga pärast süüdistatava esimest küsitlemist ja päev enne igat sellist uurimistoimingut, mille puhul on vaja õigusabi;
- küsida eeluurimiskohtunikult toimiku koopiat, kui eeluurimine on lõppenud;
- taotleda eksperdiaruannet, tunnistajate ärakuulamist ja konfiskeeritud esemete tagastamist;
- viibida kuriteopaiga ülevaatuse juures.

Kas ma võin kohtumenetluse ajal teha avalduse või anda tunnistusi? Millistel tingimustel?

Tunnistaja võib osaleda kohtuistungitel ja rääkida kohtunikule vande all ära kõik, mida ta faktide kohta teab. Tunnistaja peab vastama nii kohtu kui ka vastaspoole advokaadi küsimustele.

Tsiviilhageja võib esitada väiteid kõigis oma tsiviilhuvidega seotud küsimustes ja anda ütlusi faktide kohta. Tsiviilhageja advokaat võib küsitleda nii eksperte kui ka tsiviilkostja tunnistajaid.

Põhimõtteliselt tunnistatakse vastuvõetavaks kõik tõendid, kui kogemuste põhjal on põhjust arvata, et kohtunik võib teha nende põhjal süüdimõistva otsuse. Tõendeid on võimalik esitada juhul, kui pooltel on olnud võimalik vahetada nendega seoses seisukohti ja väiteid.

Millist teavet mulle antakse kohtumenetluse ajal?

Ohvrile edastatakse järgmine teave:

- taotluse korral: teave kriminaalmenetluse seisu kohta;
- automaatselt: kuupäev, millal toimub kohtuistung, kus menetletakse tema juhtumit;
- taotluse korral: süüdistusasjas tehtud lõplik otsus.

Kas mul on võimalik tutvuda menetlustoimikuga?

Kaebuse esitamisel politseile saab kaebuse esitaja kas kohe või ühe kuu jooksul pärast kaebuse esitamist kaebuse tasuta koopia. Kaebuse esitaja võib paluda tema juhtumit menetleval kohtul astuda konkreetseid menetlussamme.

Kui kaebuse esitaja on astunud menetlusse tsiviilhagejana, on tal õigus tutvuda eeluurimiskohtuniku kabinetis toimikuga pärast süüdistatava esimest küsitlemist ja päev enne igat sellist uurimistoimingut, mille puhul on vajalik õigusabi.

Kui menetlus on lõppenud, edastab eeluurimiskohtunik kohtuasja toimiku prokurörile. Tsiviilhagejana on Teil õigus toimikuga tutvuda vähemalt kaheksa tööpäeva enne juhtumi läbivaatamist kohtunõukogus.

Tsiviilhagejatel ja isikutel, kes suudavad tõendada õigustatud isiklikku huvi, on õigus saada toimikust, välja arvatud konfiskeeritud dokumentidest, koopia mõistliku aja jooksul enne istungi toimumiseks määratud kuupäeva. Selleks peavad nad esitama prokurörile taotluse.

■ Viimati uuendatud: 27/02/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.